

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vank dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravišтво**, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Turnu-Margurelli 17. okt. Bombardiranje Plevne se je začelo, odločilna akcija je blizu. Sulejman paša se koncentrira pri Kadikiöi. Zveze mej Plevno in Sofijo so prerezane.

London 16. oktobra. Iz Cetinja se v „Times“ 15. okt. telegrafuje: Vse je tiho, od kar je Duga pala Črnogorcem v roke. Turki zbirajo vojsko pri Gačkem, ali nikjer niso tako močni, da bi mogli ofenzivo poprijeti. Večina srbske vojske je domov odpuščena, da zimino na polji vseje.

Vojska.

V včerajšnjem listu smo na prvem mestu priobčili ruski vladni telegram, ki poroča, da so Rusi v Aziji Muktar-paševo turško vojsko v velikej bitvi uničili in s tem vse dozdanje nevspehe in madeže v Aziji popolnem in naenkrat z lica si oprali, račun z vrati poravnali, obrekovalce evropske osramotili in nemškimi, magjarskimi in angleškimi nesramnim novinarjem dolge nosove naredili. Do tega hipa, ko to pišemo, nismo mogli dobiti niti še dunajskih in peštanskih listov, da bi videli in se veselili, kakov vtis je ta silno imenitna in odločevalna novica naredila na zlobne nemčurje jude, dan na dan propast Slavjanstva premlevajoče, niti nij še bolj podrobnejših ruskih poročil, ki bodo velik pomen te ruske zmage za azijsko bojišče še bolj osvetila.

Ta največja, pa tudi najsijajnejša, ali prav za prav jedina velika bitva cele kampanje je lažnjivemu Muktarju vzela prilaganje si naslov, ki mu ga je lehkoverni sultan bil

prilepil komaj pred nekaj dnevi: „ghazi“, to je „zmagoviti“. Nabili so ga bili že Črnogorci, zdaj pa so ga ubili menda za vselej Rusi, zdaj je pravi Muktar, slavjenec nemških časopisov. Malo kasno je to prišlo, a da je le, prekasno nikakor nij.

Denašnji telegram iz rumunskega vira poroča, da se je bombardiranje Plevne začelo. Utegnemo torej v kratkem času kaj iz Bulgarije velicega slišati. Daj Bog, da bi bilo temu podobno, kar vemo iz Azije.

Pred Plevno se zdaj združuje vse zanimanje na evropskem bojišču. Tudi poročila, ki sedaj dohajajo iz Bulgarije, govore jedino samo o Plevni. Po privatnih poročilih nekoga dunajskega lista se v ruskih krogih v Bukareštu neprestano pobijajo novice, da Turki dobivajo živež v Plevno, za neresnične. Da-si bi cerniranje morebiti ne bilo popolno, pravijo, vendar nikakor nij misliti, da bi bile ceste tako slabo zavarovane, da bi, — kakor govore turška poročila — prihajalo v Plevno toliko voženj. Sploh mislijo, da so Turki raztrosili to vest samo iz tega namena, da bi odvrnili Ruse od onega načrta, da bi Rusi opustili cerniranje Plevne, a to ne da bi se zgodilo takoj, nego tudi pozneje. V ruskem glavnem stanu pak se ne dajo premotiti, temveč je trdno določeno, po načrtu Tottlebenovem obsedanje nadaljevati. Vsakako si moremo pa misliti, da so Turki svoja poročila jako pretirali, ako so uže po nekoliko resnična. Da je dobil Osman-paša vsa dovažanja, katera prinašajo poročila Šefket-pašina, preskrbljena bi mu bila vojska z živežem in strelivom za mnogo let. Nu, tajiti se vendar ne da, da tudi ruska konjica na

jugu Plevne nij storila vse svoje dolžnosti. Osman paša je gotovo po nje nemarnosti prejel toliko živeža, da ga letos še ne bodo mogli izstradati. — In to ne bi bilo prvič, da so Turki ujeli vso Evropo na limanice. Najnovejša poročila govoré, da je vojska, ki ima skrbeti za dovažanje v Plevno, dobila novih močij. Džemil-paša, vojaški guverner v Adrianopolju, je namreč v tem mestu osnoval narodno gardo mestjansko, katera bode za posadko v ondotne forte razdeljena, a vsi drugi vojaki, ki so odslej bili v tem mestu, odri-nejo proti Sofiji in se pridruže vojski Šefket-paše.

Iz Bukarešta se piše „K. Z.“, da še vedno ruske čete marširajo skozi Rumunijo v Bulgarijo in da se vedno še nove pričakujejo. V Rumuniji so o končnem vspehu prepričani.

Pomanjkanje duhovnov in učiteljev.

Iz vseh slovenskih škofij beremo tožbe o vedno večjem pomanjkanju duhovnov in o primerno malem številu onih študentov, ki v teologijo gredo. Vpraša se torej, kje je uzroka temu nedostatku iskati? Uzrok se je iskal v „duhu“ denšnjega časa, liberalizmu, nove vojne postavi, i. t. d. Mogoče, da vsak teh faktorjev je nekoliko do pomanjkanja pripomogel, ali največ ne. Glavni uzrok, zakaj hodi menj učencev v bogoslovje, je iskati drugje, namreč v relativnem pomanjkanju študentov sploh. Gledajmo, da bode več dečkov iz našega zdravega naroda, iz kmetov, v gimnazijo prišlo in jo absolviralo, potem jih pojde tudi v teologijo več in tožbe o tem pomanjkanju bodo nehale.

Da je glavni uzrok res v pomanjkanju stu-

Lintek.

Na naših gorah.

(Povest iz šestnajstega stoletja, spisal Liberius.)

VIII.

(Dalje.)

Govorimo na ravnost, poleg Gizele je sedel isto po polu dne Grobljiski graščak in precej pogosto govoril v sramujočo se molčečo deklico.

„Zakaj ste vedno zamišljeni, zakaj samotno posedate, gospodična Gizela, ko vam cveti najlepši čas, se vam smeji veseli svet?“ povzame graščak in vpre v tovarišico svoje žareče oči, ne vemo, ali radosten vesele družine, ali ponosen na svoje lepo postavljene in izbrane besede.

Kdor bi imel nekaj izkušenega presodka, pritrtil bi bil prvo, torej verjemimo tudi mi, da je bila graščaku družina ljuba, jako ljuba, in to je naravno.

„Motite se, gospod graščak, če me so-

dite tako ostro,“ povzame potem tiho in plaho deklica in še bolj povesi lepe, jasne oči.

„Lehko mogoče, a jaz menim, da se ne goljufam, če trdim prvo. A opominjam vas, pozabite minulih dnij, ki vam niso bili najlepši, to veste najbolje sami. Glejte, veselje je razlito krog in krog, vse vas vabi v svojo sredo, vsaka želja se vam ima izpolniti, moje posestvo, moja družina, vse je v vaši oblasti in — jaz slonim tu občudovaje vašo lepoto, z edino željo v sreci, da bi bili nekaj srečni, zadovoljni — poleg mene.“

Te besede je govoril graščak z vidnim gineajem in posebnim naglasom in pogledal pri tem globočje deklici v obraz, kot je bila sicer navada.

Tihota nastane potem. Gizela zakrije lice v beli roki in molči, graščaku pa zdrsne koleno na zemljo pred tovarišico in z obema rokama se oklene osebe, ki mu je vtisnjena tako globoko v srce, da je ne izbriše nobena moč več iz njega.

„Gorje, kaj hočete, kaj mislite, gospod

graščak? Vstanite, kaj je to?“ vsklikne zdajci sè strahom Gizela, ter se trudi oprostiti se graščakovega objetja, kar se jej stoprv čez nekaj trenutkov posreči.

„Tako, Gizela, moja družina vam je strah, moja roka jeklena vez, in niti pogleda nemate za me,“ povzame graščak zdajci in stopi nekaj korakov nazaj, strmeč v slonečo, kakor mramornasto podobo, nepremakljivo deklico.

Graščak mora ponoviti prvo vprašanje.

„O, gorje mi, jaz vas ne umejem, gospod, in vi ste brez uma. Kaj vam hoče uboga deklica, ki je zadovoljna in hvaležna vaše velike dobrote, katero delite siroti. Kaj več, mislim, je nemogoče, nedostojno,“ vzdihne posled Gizela in zakrije v beli robec obraz, da ne vidi graščak dveh svetlih solz, ki se jej otrneta pri tej priči v očesu in razlijeta po snegobelem licu.

„Tako, Gizela, to je vaš odgovor? O, tega nijsem zaslužil, pomislite, ali se ne ke-

dentov, zlasti študentov iz kmetov iskati, o tem nas podučuje slučaj, da uže tudi juristov primanjkuje in jih bode kmalu še bolj. Na Kranjskem uže več notarskih mest dalje časa praznih stoji, ker nij kompetentov. Hvala Bogu, da notar brez znanja slovenskega jezika je pri nas postavno nemogoč, sicer bi se bili na ta mesta uže kakovi nemški judje naselili.

Isti izvor ima pomanjkanje učiteljev. In tu uže prihaja drug element kot surogat, učiteljice — ne verujemo, če za deške šole tako dober. — Pa kljub temu je še zmirom premalo učiteljev in jih bode, dokler bode premalo študentov, ki bi vstopali v pripravnice.

Če pa vzrok vemo, lahko je pomoči z zjedinenimi močmi. In tu zlasti narodna duhovščina more veliko storiti. Ona naj prigovarja kmete, ki so količkaj premožni, da dajo svoje sinove, ali jednega, študirat na gimnazijo. Tako je bilo od nekdaj, tako naj bode tudi zdaj. Duhovenstvo naj samo skrbi s tem postopanjem za svoj narastaj, izpodbujeva in, če mogoče, podpira mlade kmetske talente.

Res, da ne bode vsak dijak, ki je na duhovno pregovarjanje ali morda z njegovo pomočjo došel se, tudi vselej duhoven postal. Ali postal bode omikan, torej narodnosti zaveden ud kacega družega stanu in narodno koristen delavec. Več bogoslovcev in učiteljev pa bode gotovo, če bode več dijakov.

Naj bi tedaj omikani narodnjaki, duhovniki, učitelji in drugi, po Slovenskem budili veselje do šole, ne le ljudske, temuč kjer je mogoče tudi do srednje šole, do gimnazije. Potem nam ne bode treba tožiti o pomanjkanju duhovščine in učiteljstva.

Ruske novine o francoskih volitvah.

Ruske narodne novine imamo sicer storprav one od nedelje, ko so se francoske volitve vršile, a ne izvršene bile, pred soboj, a iz teh vidimo po člankih, kako živo in srčno ruski narod simpatiza z republikansko stranko kot stranko za svobodo navdušeno, kako odločno odbijajo vsako duševno sočut s sablarjem Mac-Mahonom in monarhističnimi njegovimi zavezniki. Slavé dan 14. oktobra kot tak, ki jih zanima kakor njih vojska. „Nesmotrja na to, čto u nas u samih na plehah boljsoje dčlo, ktoroe zanimajet vsč umi i napomina-

jet o sešč ežeminutno, 14. okt. ožidajet sja i u nas s boljšim interesom i perenosit vse naše vnimanije na minuto ne berega Seni.“ Tako govori rusk velik list.

Ta list, ki tako svoje simpatije za republikance izraža pa nij kakov socialst, temuč doma pošteno carsk, monarhičen in slavjansk. In baš iz poslednjega razlagajo se njegove simpatije. Rusi dobro vedo, da so na Francoskem za republikanci najmočnejši Bonapartisti, te pa Rus sovraži, „ibo ni odno praviteljstvo Franciji ne nadčhalo Ros-sii stolko bčd, kak Napoleonidi, i ni odno evropskoje praviteljstvo, ni odno tajnoje obščestvo tak uspščno ne propagandirovalo idej razrušajuščih i razvraščajuščih obščestveni porjadok, kak Napoleonidi.“

Daljša izvajanja iz te prikazni prepuščajoči svojim bralcem, naveli smo ta dva kratka citata tudi zato, ker se pri nas nahajajo, sicer menda redki pa vendar taki tudi, ki bi bili Mac-Mahonovcem želeli zmage in sicer iz verskega stališča, ker se republikancev boje v tem oziru. Mi menimo, da brez uzroka. Sosebno bodo republikanci, zdaj po tej volnej borbi, kjer jim je protivje nekih višjih cerkvenih dostojanstvenikov, bolj previdno ogibali se vsega, kar bi utegnilo cerkvene faktorje žaliti. — Mi, in kakor iz novin vidimo, tudi narodna stranka češka, hrvatska, srbska in velika ruska, pa smo za republikance bili z narodnega stališča, ker si za bodočnost Slavjanstva upamo le od republike francoske kaj doseči.

Rumuni proti Magjarom.

Domislimo se, da je bil pred dvemi leti še v časnikih plan na vrsti razgovorov, da se imajo Rumuni in Magjari pobratiti in zvezo skleniti. Magjarski listi so to misel radi razpletali in tudi nekateri rumunski so jo sprejemali. Kako vse drugače uže stvari denes stoje, kaže dopis iz Bukarešta, ki ga priobčuje praška „Politik“. Dopisnik prestavlja sledeče jako podučno mesto iz „Romanula“:

„Pravi razlogi blaznosti Magjarov nam nijso nič mari. Nam je le to mari, da si je magjarska blaznost naša tla za predmet izbrala. Mi vemo, da bi smešne namere magjarske ne bile izvršile se. Uže naši sedmograški bratje bi bili magjarske fécarje v Mohamedov raj spravili, ko bi bilo do resnobe

prišlo. Ali, da so te namere bile, to nam zadostuje. Mi leta 1866 nijsmo na to mislili, Avstriji, ko je zoper Nemčijo in Italijo vojevala, za hrbet pasti. Tisto mejnarodno gotovost terjamo tudi mi. Denes, ko Evropa našo živnost pozná, ko mogočna Nemčija grofu Andrassyju izjavlja, da se je politika „status quo“ v orijentu preživela in se je éra prena-redeb po narodnosti začela, moramo od Evrope garancije zoper take sosedé, kakor so Magjari in Turki, iskati in dobiti.“

Iz tega malega je videti mišljenje Rumunov ali, da so si Magjari novega sovražnika naredili na sosedu Rumunu, ki jim utegne v negotovej bodočnosti hude preglavice delati.

To se mora priznati in se sploh prizna, da so Rumuni v vojski lepo moč, hrabrost in vstrajnost v boji pokazali, kakor je nihče nij pričakoval. Tacih vojakov pa, kakor jih imajo 30.000 pred Plevno, morejo postaviti 200.000 na noge, dejal je minister Kogolniceanu ruskemu dopisniku.

Politični razgled.

Notranje deželo.

V Ljubljani 18. oktobra.

Na Dunaji italijanskega državnika, nekdanjega revolucionarja Crispija, slave poslanci in — policija, ki baje močno pazi nanj.

Magjari se pa interpelirajo o orientalnejski vojski in menda res mislijo, da se veliki svet kaj zmeni za to! Dne 16. oktobra je v ogerskem zboru interpeliral Nemeth ministra, zakaj se po ogerskej vzhodnej železnici vozi vojni material za rusko vojsko, a ko se je za turško vojsko vozilo orožje, bilo je konfiscirano? Kakova, da je to nevtalnost? Zakaj so bili neki sorojaki v Erdelji daleč proč od doma v ječo peljani v Maros-Vasarhely. Tisza je precej odgovarjal, čudeč se, da se vladi menj verjame nego privatnim brbljanjem. On je porok za to, da se po ogerskem zemljišči vedoma nij vozilo nobeno orožje ni za Ruse ni za Turke. Premeščeni so bili oni ujetniki iz svojega kraja tako kakor Miletič. Nemeth potem deklaruje o turških simpatijah, ki so v deželi. Zbornica ministrov odgovor na znanje jemlje.

Vnane države.

Držanje Srbije je še zmirom tako, da ne vemo prav, pri čem smo. Oboroževanje se nadaljuje, a nij prav razumljivo, zakaj se akcija odlaga in Turkom čas prepusti, zbirati na srbskej meji novo vojsko.

Ruske „St. Peterburgskije Vedomosti“ pišejo: „Vsa beda je v tem, da smo mi sami

sate še nekdaj denšnjega dne, ko je prepozno!“

Ko se ozre zopet deklica po graščaku, je uže izginil. Le šum njegove stopinje se čuje iz daljave. In ako bi kdo sodil po zunanosti, rekel bi bil, te stopinje nijso veselega, srečnega, zadovoljnega človeka.

„O, ljubi Bog, da sem morala doživeti denšnjega dne,“ vzdihuje potem Gizela in še hujše se jej vsipljejo solze po obrazu. „Vendar v svesti sem si, da mu jaz nijsem dala povoda h kakim mislim, to je moja edina tolažba.“

„In kako naj se branim sirota brez staršev, brez prijatelja, izročena milosti graščakov, kako naj se bojujem, slaba ženska, s strastjo mogočnega gospoda.“

Beseda jej utihne zdajci na ustnicah, život se jej zgane, kajti stoprv zdaj zapazi, da se je ulegla tiha noč na zemljo, da skovika v bližnjem goščavi nočna tica, leta netopir nad njeno glavo in skozi gosto smrekovo vejevje sveti blede luna.

IX.

Družega po polu dne je sedela Grobljiska Katrina pod senčnatim hrastom pred lovsko hišo, ki je stala sredi gošče od gradu kake pol ure oddaljena.

Ker Katrina nij imela znancev in prijateljev, in grajski lovec, ki je izostajal cele dneve iz doma, se tudi nij pečal ž njo, je naravno, da je starka posedala sama po gozdu, sem ter tje korakela ob palici v grad, ali v bližnje selo h kakemu bolniku, kajti slovela je zaradi zdravilnih svetov in zdravil, katere je pripravljala sama iz gozdnih zelišč.

Edina zvesta Katrinina spremljevalka je bila debela zamazana knjiga, katero je vedno nosila pod pazduho, v znamenje, da jej je jako priljubljena. Ljudstvo pa, krivoverno in neomikano, je pripisovalo ravno tej knjigi Katrinino vednost v toliko stvareh, kajti govorica, da ima starka čarovne bukve, s katerimi vse vgane in rabsodi, je bila vsakdanja in je segala na daleč okrog.

Tudi isto po polu dne je sedela Katrina s knjigo v naročji in z velikimi naočniki na nosu pred lovsko koč in zrla pred se, kakor da bi bila brala. A denes jej branje nij ugajalo, kajti več potov je povzdignila sivo glavo, a jo zopet pustila omahniti na prsi. Dolgo časa je bilo mirno vse okrog. Le perje se je skrivnostno gibalo po drevji, samotni ptič je priletel in sedel na hrast, kake tri pota potkal na njegovo deblo, a ko je opazil čudno podobo pod soboj, strahoma zopet odletel. Sem ter tja pa je popihal od pogorja prijeten veter, si poigral z vršiči zelenih smrek in sivimi razpuščenimi lasmi sloneče starke in donasal glas iz daljave, šumenje izpod stopinj bližajočega se človeka.

In v resnici, nekaj trenutkov pozneje prikazal se je izza drevja tujec, zamišljen in temnega obraza, bil je naš znanec, pridigar Konrad Krivec.

Starka se predrami, povzdigne oči, sname očale raz nos, zapre knjigo in pravi: „Gospod, vi ste zgrešili pravo pot, kajti stara Ka-

sebe zavodili. Naše oslepljenje je bilo tako veliko, da ga še naši ruski prostovoljci v srbske vojske, vrnivši se nazaj, pripovedajo našemu prepričanju čisto protivne vesti o Turkih, niso mogli odstraniti. Mi smo pripisovali ta, nam neugodna, opisovanja turške vojske navadnemu vojaškemu pretiranju, s katerim so si mislili svoje zasluge povišati in se zaradi nevspehov opravičiti.

V Carigradu raste stranka, ki je za to, da bi Turčija naravnost sama z Rusijo naredila mir, če prav z velikimi žrtvami, ker na evropskem kakem kongresu bode Nemčija prvo rolo igrala. Kakó pa, to uže zdaj Turki slutijo, ker nemški poslanik princ Reuss uže javno govori po Carigradu o delitvi Turčije.

Iz Aten pišejo v „Frankfurter Ztg.“: „Grecija morda ne stoji sama in če do dejanja pride, 50 000 vojakov in 30 000 vstašev v provincijah, to je tak faktor, s katerim bode Turčija morala računati in kateri jo bode težil v operacijah na druge strani.“

Francoska zbornica šteje po zakonu 533 poslancev. Kakor smo poročali v zadnjih listih je po zadnjih volitvah republikanske stranke za 110 poslancev močnejša kot zjednjene druge stranke, ki vsaka nekaj družega hoče, pa se vendar vsi imenujejo konservativci, da si so samo v sovraštvu do republike edini. — Vse se vpraša, kaj bo zdaj Mac-Mahon storil, ali bode jezno še dalje razpuščal zbornico in skušal s razburjenjem narod ukrotiti in utruditi, ali pa se bode udal?

Iz Rima se zopet piše nemškej „Nat. Ztg.“ o papeževem zdravju, da je močno neraven in razburjen, ne spi lahko in slabo prebavlja. Sprejema sicer še kardinale in tujce, a postal je molčeč. Sicer je to pri tako visoki starosti, kakor je Pijeva, verjetno, vendar se uže dostikrat vesti o papeževi bolezni niso potrdile.

Dopisi.

Iz Krškega 16. oktobra. [Izvirni dopis.] Dvakrat sem začel dopis, ter ga uže par strani spisal, ali dvakrat napisano sem pomandral. Mirno, mirno moramo pisati! Eksemplarna je naša tiskovna svoboda! Ne smeš zaupati, če te še tako v srcu žge! — Mirno piši človek, mirno s polnim notranjim!

V Krškem je, kakor je bilo v „Slovenskem Narodu“ uže povedano, gospod Martin Hotschevar 15. t. m. poslopje, ki ga je v rabo ljudske in meščanske šole krške občine daroval, slovesno občini izročil. Mesto lepo ozaljšano. Raznobarvne zastave: rudeče-bele,

belomodre, slovenske trikolore in črno-žolte vile so se s hiš. Transparenti pametnega in neumnega zadržaja so stali na oknih. Omenim tri slovenske: g. dr. Koceli: „z omiko do svobode!“ in g. Pfeifer: „sveto služimo svetj domovini!“ ter: „naprej z uma svitlim mečem!“ 14. na večer mesto razsvetljeno. Ta večer je bil prihod ministra Stremayerja, ljubljanskih filharmonikarjev, vladnih organov z vsemi postreščki.

Menda ves „verfassungstreues Lager“ iz Ljubljane se je privlekel. 14. zvečer je bila serenada pod oknom stanja ministra Stremayerja in g. Hotschevarja. Veliko pevcev; pravili so, da jih je 38. Po petju soditi bilo jih je samo 24 pevcev, drugi so bili statisti. Mej pevci $\frac{3}{4}$ mladih Slovencev. Pelo se je pa vse nemško. Muzika, garda na skrepčih. 15. je bila slovesna maša, potem predava poslopja; nemško petje, nemški govori, veliko nemškega vezanja otrob o nemški kulturi.

Minister Stremayer je naglaševal, da namen ljudske šole na Slovenskem ne more biti ponemčenje Slovencev. Bravo, gospod minister! . . . G. Schönwetter dolgo in široko razlaga „Stiftsbrief“ g. Hotschevarja ter pravi, da je namen poslopja, v njem učiti slovensko mladež nemščine ter tako je spraviti k viru nemške „kulture“ in gosp. Stremayer je dal narobe zagotovilo! Ali je g. Schönwetter premalo razumel ministrove informacije, ali pa je mož ne glede na te svojemu srčenemu čutilu dal odjav? Ali se je morebiti gospod ministru čudno zdelo, da se v kraju, kjer niti meščan, niti kmet, nemški ne govori, tako ostentativno nemška slovesnost obhaja! Ne verjamem. Edini, ki se je ministrovim besedam čudil, je bil morebiti gospod Hotschevar sam, misleč si morebiti: hentaj te, ta je večji od g. Schönwetterja in tako govori.

Gospod župan Pfeifer je slovenski govoril, za to pa mu je nemčurski aparat trušil . . .

Potem je bil banket. Povabljenih k celej svečanosti bilo je malo iz meščanstva, iz kmetov nobeden. Pri „Liedertafel“ pela se nij, kakor se pristuje, nobena slovenska pesem, pač pa: treues deutsches Herz in Engelsbergov napev: die Muttersprache. — Besede te pesni so zlate, krasne, ali kakor iro-

nija glasile so se iz ust teh pevcev-Slovencev pri svečanosti, pri kateri se nemška ljudska šola za slovensko ljudstvo odpira!

Iz Gorice 16. okt. [Izv. dop.] Da je ministerstvo poslalo komisijo za uravnavo novih zemljiških knjig na počitnice, to je uže znana stvar; denarni fond se je posušil a bati se je, da se z njim vred ne posuše i naša posestva ter naš kmet ne bode dočakal, da bi okusil dobroto novih knjig.

Našemu municipiju pa se še ne pozna denarna suša, kajti razglasil je, da se bode osnovala nova šola za slovenski občinski oddelek Rozental-Stara Gora, in je uže razpisal učiteljsko službo 1. plačne vrste ter zahteva, od dotičnega učitelja, znanje italijanskega in slovenskega jezika. Šola je zares potrebna, a kaj pa če tiči za to šolo tudi kaj družega, kar bi naši mestni očetje kaj radi dosegli, namreč poitalijančenje — slovenske dece? Vederemo!

Pa javni vrt bo naš magistrat tudi olepšal ter dobile bodo naše mestne srnice štirinogate tovarišice, srne v veliki železni kleti v spodnjem oddelku vrta. To vam bode kometiranje!

14. t. m. v nedeljo imeli smo vojaško kontrolo v Gorici. Druga leta načeloval je tej kontroli naš goriški rojak in dobro znani rodoljub g. stotnik Komel ter vsakrat po domače slovenske fante nagovoril in raztolmačil jim dotične vojne postave, a letos dobili smo trdega Nemca, kateri je kontrolo odprl: „die Controls-Versammlung itd.“ Zato pa se je raznesla po Gorici, kjer nemško ne znajo, govorica, da na magistratu zapisujejo fante za v — Ameriko.

Te dni je neki kmet onkraj Soče pri Grojni prodal vole, burja je bila in kmet položi stotak na travo pod kamen, mej tem, ko je desetake v zrak držal ter, kakor praviijo, skozi gledal ali so pošteni, burja popihne, odnese mu klobuk raz glavo, stotak izpod kamna. Pa čujte! Mož je v svoji zmešanosti letel za starim klobukom ter prepustil stotak njegovej osodi; morda mu ga prihodnja burja nazaj prinese, če ne je pa stara „buča“ za stotak plačala in s tem si pridobila neko zgodovinsko pravico pri hiši.

Zadnja „Soča“ se jezi, da vojaki sedaj po najživahnejši ulici pri javnem vrtu „ekser-

trina ne sprejema gospodskih obiskovanj, njo je življenje minolo.“

„Uže leta in leta nijsem bil v zadregi zaradi pota, kajti steze peljajo po vsem svetu in jaz nijsem vprašal, grem li na desno ali na levo, a danes sem bil namenjen v kraj, ki ne more biti daleč od tod,“ pravi prišlec in meri čudeč se starko.

„Kaj hočete, govorite naravnost,“ povzame zopet Katrina. „V grad Grobljski ste bili namenjeni, kajti le tja zahaja gospoda, a po nesreči ste prišli v družčino starke, ki vam je slaba družčina jeli-te?“ Pri teh besedah se Katrina glasno zasmije in ploska s koščenima rokama, kakor da bi se veselila nenavadnega obiskovanja.

„Ne šali se z menoj, ženska, brez uzroka, in če bi utegnile biti resnične tvoje besede, pokaži mi pot iz te goščave, kajti jaz bi rad govoril nemudoma z graščakom,“ pravi resneje prišlec.

„Ne hitite, voda ne gori in graščak vam ne otide, kajti zadnji čas, kar ima prijetno družčino v gradu, tiči vedno doma.“

„Družčino, prijetno družčino,“ ponavlja duhoven.

„Kar je umrl ranjki gospodar, oče sedanjega, je kake dve zimi, eno leto, kar se je vrnil ta sin iz tujega, kdo zna od kod, in prevzel lastnino,“ odvrne starka čudeč se radovednim vprašanjem prišleca.

„Ranjki je umrl, in ta se je stoprav vrnil,“ ponavlja poluglasno duhoven in pristavi potem: „Kako kličejo bližnjega graščaka?“

„Kako,“ pravi starka. „To je lahko odgovoriti. Mi mu pravimo graščak, pri krstu pa so mu dali ime: Jurij.“

„Jurij,“ ponavlja duhoven in strmi pred se. Posled pa, kakor da bi se premislil svojega prejšnjega pota, sede poleg starke in podpre glavo v belej roki.

Starka ne more umeti te nagle spremembe torej pristavi radovedno:

„Na imenu, mislim, nij nič ležeče. Če vas je ono iznenadilo, ali če hočete iskati prenočišča v gradu, povem vam, da ga ne najdete, ako niste osobno znani, kajti graščak živi le sebi in se ne peča s tujci.“

„Tega vas nijsem vprašal,“ odvrne duhoven. „A, če uže veste toliko, povejte mi, kdo je ista osoba, o kateri ste omenili prej, da stanuje v slednjem času v gradu?“

„Kdo, to je veliko vprašanje, ložje stavljeno nego odgovorjeno. Le toliko vam povem, da je mlada, lepa deklica, sirota brez roditeljev, katerej je graščakova dobrotljivost vse, kar ima na tem svetu.“

„Sirota brez staršev,“ ponavlja duhoven, kakor da bi ne mogel umeti na tanko te besede.

„Da sirota, kakoršnih je mnogo, ako verjamejo preveč ljudem, katerim je možka beseda nesveta, žensko srce igrača,“ odvrne pol šalivo pol resno starka in vpre svoje čudno ognjene oči v tovariša, kakor da bi hotela reči: kdo zna, ako si ti kaj bolji v velikanskem številu taci.

Duhoven se zgane pri teh besedah, zbledi še bolj v lice in nekaj trenutkov molči.

(Dalje prih.)

cirajo." Prav ima, ker istina je, da se mladina sem ter tja pohujšuje nad vojaškim „sakramentiranjem“ a ne ve pa, da hoče erar štediti s tem, da vojake raje v mestu vežba, kajti z marširanjem na kampanjico bi naši fantje preveč škoren trgali. Vsaka stvar ima i dobro stran!

Minolo nedeljo, — kakor je na Goriškem običajno vsak praznik — so v neki krčmi pri kapucinskem vrtu „balincali.“ Eden teh igralcev teče za svojo kroglo, da bi se prepričal, ali ima „punt“, a mej tem ko se pripogne, prileti krogla od družega igralca ter ga zadene v sence, tako, da se je takoj zgrudil, dušo izdihnil ter na veke balinasti nehal.

Končno bodi še povedano, da imamo v Gorici gledališče, kjer se sedaj producira neko francosko potovalno telovadno društvo; pravijo, da Francozi svojo stvar prav dobro izvršujejo. Nek turkofil se je po predstavi izrazil, da želi še Turke enkrat videti, kako ti svojo „komedijo“ razumijo. Svetujem mu, naj se poda v Bulgarijo, tam bo videl, kako divji Azijati dobro znajo obešati nedolžno kristijansko rajo in poročal bo lahko izvirno, ne po „Neue Fr. Pressi“ postriženo, našemu turškemu „Il Goriciano“ in njegovim privržencem „slavne“ čine njihovih sobratov, barbaričnih Turkov.

T—e.

Iz Zagreba 15. oktobra. [Izvirno dopis.] Včeraj se je vršila tu na Jeličičevem trgu velika javna tombola v korist zagrebških siromakov. Te narodne veselice se je udeležilo blizu 3000 oseb; posebno krasen spol je bil v obilem številu navzoč. Prvo tombolo je dobil nekov komis firme Baumgärtner. —

Denes 15. oktobra se vrne FZM. baron Filipović iz potovanja ali inšpiciranja. Včeraj je obiskal general svojo rojstveno hišo v Novem blizu Gospiča, kjer ga je ljudstvo navdušeno sprejelo. Govoril je mnogo in prijazno z Likaničanom.

Kakor znano, daje vojna krajina Avstriji največ častnikov in generalov (braća Filipović, Jovanović, Maroičić, Rodić, Molinary i. t. d.) — Nekdaj sloveča oficirska pripravnica v Turnu pri Karlovcu, katero je tudi obiskal glasoviti turški generalisim Omer paša je razpuščena, tamošnji aspiranti so transferirani v Zagrebško in Peštansko kadetsko šolo. — Tako bode Hrvatska tudi oficirjev menj imela, zlasti narodnih.

Krajiško pitanje, in to vprašanje o združenju krajine z našo civilno Hrvatsko, kakor tudi pitanje o krajiškem fondu, še zmirom zanima naše politične kroge najbolj. Čaka se, kaj bode vspeh adrese, na kaj se hoče odločiti ogerska vlada. Hrvatska narodna stranka tudi tu „oportuni“ in misli, da bode z lepa kaj dosegla! Od Magjarov?! Da vidimo!

Sicer pa se v samej narodnej stranki pokazujejo prikazni dobrega pomena. Samostalnejši njeni udje so se naveličali prikimavanja in „diplomatične“ šutnje, ki je samo Magjarsstvu, a ne Slavjanstvu, dakle ne Hrvatstvu po godu. Da se mej temi imenuje Ivan Vončina, najenergičnejši vodja hrvatske narodne

stranke, to je vrlo dobro znamenje. Vončina na čelu vlade, — to bi bilo vse drugo, nego nedelavni Mažuranić in pol-magjaron Živković.

Domache stvari.

— (Uradna „Laibacher Zeitung“), oficijalen list kranjske dežele, kjer prebiva 95 odst. prebivalstva slovenske narodnosti, ureduje se zdaj popolnem v turkoljubnem in v slovanosovražnem smislu, kljub temu, da je naš svitli cesar v Košicah napil na zdravje svojega prijatelja ruskega carja, a nikoli še nij napil na zdravje turškega divjaka sultana. — Naši nemčurski birokracijanci kar na svojo pest „turkoljubijo“. Tako tudi včerajšnja „Laibacher Zeitung“ popolnem ignorira ruski oficijalni telegram o uničenju Muktarjeve vojske, pač pa prinaša lažnjiv in starši telegram iz Carigrada iz „Agence Havas“, da bitva še traje in da se Rusi Muktarju umikajo. Ne gre resnica v vašo kramo? Pa pojde jutri, če denes ne! Laž ima kratke noge. — Ker zaradi konfiskacijske nevarnosti tega postopanja v slovanskej naši deželi ne smemo po zasluženju obsoditi in stigmatizirati, hočemo pač prositi za dovoljenje k vprašanju: ali se to odločilnim krogom zdi spodobno?

— (Konfisciran) je bil tukajšnji „Slovenec“ od zadnjega vtorka zaradi polemičnega članka.

— („Prevesten“ čuvaj.) Piše se nam od tod: Včeraj do polu dne je g. M., učitelj iz ljubljanske okolice, po opravih v Ljubljano prišel. Na mitnici pri „zidanem mostu“ na dolenski cesti ga ustavi ljubljanski civilni stražnik, ter vpraša, kdo je in če ima potni list. G. M. odgovori, da je učitelj in ker je iz ljubljanske okolice, torej nema in mu ne treba potnega lista. Stražnik, ki se ga je bil baje preveč nasrkal, prisili učitelja, da mora v njegovem spremstvu k okrajnemu glavarju. Gospod M., misleč, da je stražnik opravičen to zahtevati, gre z njim, in policijski organ ga žene po vsem mestu k okrajnemu glavarstvu. Ondi je prestrašeni učitelj izvedel, da je bil stražnik kriv in da nij imel pravice do takega postopanja. A vse jedno je bil gospod M. gnan po mestu. Stražnik je sicer gorke slišal, ali kako zadostenje je to gospod M.? Tako postopanje se samo sodi in dotični človek, ki je to zakrivil, bode, upamo, ostro kaznovan. Menimo, da bi ne bilo nobenemu človeku prijetno priti v položaj podoben g. M.-jevemu.

— (Za lovce.) Na g. Galetovem lovu v Križi na Gorenjskem je 16. okt. ustrelilo 6 lovcev 12 divjih kôz.

— (Iz Trsta) se nam piše 17. t. m.: Denes je došlo zopet iz Rusije za Grško mnogo orožja in municije. Tu dohaja dan na dan strelivo, tudi iz Avstrije ladije odvažajo pridno po morji na Grško. Prostovoljcev gre z vsakim parnikom obilo v domovino, da se uvrsté v bojnike proti barbarskej Turčiji.

— (Iz Celovca) se piše, da je zdaj na Koroškem 10 far, 29 kuracij, 93 kuratkanonikatov in kaplanij in 10 beneficij brez duhovnov.

— (Popravek.) V št. 229 našega lista se mora glasiti dopis iz Lokavca ne iz Solkana, kar je tiskovna pomota bila.

Razne vesti.

* (Služba občinskega pisarja) je bila v Fünfhausu pri Dunaji razpisana, in — oglasili so se mej kompetenti tudi štirje dvorni in sodski advokati. Krah in pomanjkanje zaslužka!

* (Pivo) je zdaj jelo biti v Pragi cenejše odkar so pale cene hmelju in sladur ter se prodaje liter po 9 ali 10 krajcarjev.

* (Tovarna za klavirje) je v petek pogorela v Parizu. Škoda je zelo velika. Preko 100 klavirjev je izgorelo.

* (Na otoku Sardiniji) so jeli roparji zelo razsajati in ustanovila se je banda 60. mož, ki bode obiskovala imovitejše gospodarje po manjših krajih.

Dunajska borza 18. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)			
Enotni drž. dolg v bankovcih	64	gld.	25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	"	70 "
Zlata renta	74	"	55 "
1860 drž. posojilo	110	"	— "
Akcije narodne banke	831	"	— "
Kreditne akcije	211	"	75 "
London	118	"	60 "
Napol.	9	"	50 "
C. kr. cekini	5	"	68 "
Srebro	104	"	30 "
Državne marke	58	"	55 "

B. 2506.

(311—1)

Objava natječaja.

Usled zaključka općinskoga vieća od 4. septembra o. g. ovo upraviteljstvo otvara natječaj na upražnjeno mesto općinskoga lječnika sa godišnjom plaćom od 1500 forinta, koja će mu izplaćivana biti od mjeseca do mjeseca unapried iz ove općinske blagajne.

Natjecatelji podnieti će svoje molbenice ovome upraviteljstvu podkriepjene svjedočanstvima uoblašćenja na struku ljekarsku, vidarstvo, primalstvo i vrhu poznavanja jugoslavenskoga jezika, i to kroz neproduživi rok od 40 dana od dne prvoga uvrštenja ove objave u „Slovenskom Narodu“.

Odabranoga lječnika biti će dužnost, lječiti mukte, ne samo siromašne bolesnike ove varoši, nego i čitave okolice, u kome slučaju pripadat će mu predplatna sredstva prevoza.

Od općinskoga upraviteljstva,
Knin, 5. listopada 1877.

Vujatović,
načelnik.

Dračar,
prisjednik.

Gostilna „pri novem svetu“

na Marije Terezije cesti, v Ljubljani.

Réd večernim jedilom

v prihodnej dóbi:

Ponedeljek: divjačina s cmoki;
Vtorek: svinjska pečenka à la Milanaise;
Sreda: rižot;
Četrtek: carni in teccia z makaroni;
Petek: morske ribe;
Sobota: piščanec s papriko;
Nedelja: rižot.

Jemljem si čast p. t. občinstvo povabljam, da obiskuje mojo gostilno, ter je zagotavljam, da bodem točil tudi najboljša vina in se oziral na vse želje p. t. gostov, ter jih izvrševal točno in v ceno.

Z odličnim spoštovanjem

(310)

Leonard Baranicki.

Tujci.

17. oktobra:

Evropa: Budini iz Trsta. — Pick iz Klanjca.
Pri Slonu: Winter iz Gradca. — Schleyer iz Radovljice. — Ogrinec iz Logatca. — dr. Razpet iz Postojne. — Lastnig iz Brežic.
Pri Maliči: Litman iz Dunaja. — Turkner iz Trsta. — Mayer iz Vrhnike. — Sturmthal iz Dunaja. — Kauler iz Gradca. — Tavčar iz Dolenskega. — Polan iz Dunaja.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Cementen tlák

za cerkve, veže itd. dobiva se raznoličen in raznobojen, najboljše vrste in najcenejše pri

(308—2)

kranjskem stavbenem društvu v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.